

Rolnummers 259-272

Arrest nr. 30/92
van 2 april 1992

A R R E S T

Inzake : de prejudiciële vragen gesteld bij vonnis van 15 januari 1991 van de politierechtbank te Brussel inzake het Openbaar Ministerie tegen Philippe Hastrais en bij vonnis van 27 februari 1991 van de politierechtbank te Westerlo, inzake het Openbaar Ministerie tegen Shoji Okami.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters I. Pétry en J. Delva,
en de rechters J. Wathelet, D. André, F. Debaedts,
L. De Grève en L.P. Suetens,
bijgestaan door de griffier H. Van der Zwalmen,
onder voorzitterschap van voorzitter I. Pétry,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

*

*

I. ONDERWERP

Bij een vonnis gewezen op 15 januari 1991 inzake het Openbaar Ministerie tegen Philippe Hastrais heeft de politierechtbank te Brussel de volgende prejudiciële vraag gesteld :

"Houdt de omstandigheid dat krachtens artikel 3 van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie, iemand die enkel beticht wordt van overtredingen van het verkeersreglement, aan de politierechtbank niet om de opschorting van de uitspraak kan vragen, terwijl die persoon bij dezelfde overtredingen gecumuleerd met tenlasteleggingen die direct tot de bevoegdheid van de correctionele rechtbank behoren daarom wél zou kunnen vragen, geen schending in van artikel 6 van de Grondwet, in zoverre binnen éénzelfde groep justitiabelen, zij die van één of meerdere overtredingen van het verkeersreglement worden beticht, een niet-verantwoorde discriminatie bestaat ?".

Die zaak is ingeschreven onder het nummer 259 van de rol van het Hof.

Bij een vonnis gewezen op 27 februari 1991 inzake het Openbaar Ministerie tegen Shoji Okami heeft de politierechtbank te Westerlo dezelfde prejudiciële vraag gesteld.

Die zaak is ingeschreven onder het nummer 272 van de rol van het Hof.

II. DE FEITEN EN DE BODEMGESCHILLEN

In de zaak ingeschreven onder nr. 259 van de rol van het Hof wordt de beklaagde voor de politierechtbank gedaagd wegens een overtreding van artikel 8.3., tweede lid, van het koninklijk besluit van 1 december 1975 : hij is niet steeds in staat geweest alle nodige rijbewegingen uit te voeren en had niet voortdurend zijn voertuig in de hand. In de zaak met het nr. 272 van de rol van het Hof wordt de beklaagde voor de politierechtbank gedaagd wegens een overtreding van artikel 12.4. van het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer, in casu wegens het niet in acht nemen van de voorrangsregels, alsmede wegens een overtreding van artikel 38, § 1, 1°, van de wet betreffende de politie over het wegverkeer (koninklijk besluit tot coördinatie van 16 maart 1968) : de beklaagde is gevluht om zich aan de dienstige vaststellingen te onttrekken nadat het voertuig dat hij bestuurde een ongeval had veroorzaakt.

Voor de politierechtbank te Brussel heeft de beklaagde in de zaak nr. 259 een conclusie neergelegd waarin werd vastgesteld dat hij krachtens artikel 3 van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting van de uitspraak van de veroordeling niet om opschorting van de uitspraak kan vragen, terwijl, indien hij tegelijkertijd uit hoofde van verscheidene wanbedrijven en overtredingen van het verkeers-reglement voor de correctionele rechtbank zou zijn gedagvaard, hij dat wel had kunnen doen.

In de zaak nr. 272 heeft de politierechter zelf vastgesteld dat hij krachtens artikel 3 van de wet

van 29 juni 1964 geen probatiemaatregel kan toepassen - terwijl dat wel mogelijk is voor de correctionele rechtbank - noch de opschorting van de uitspraak kan gelasten.

III. DE RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

De prejudiciële vragen zijn bij het Hof aanhangig gemaakt door de verzending van een expeditie van elk van de voormelde verwijzingsbeslissingen, op de griffie ontvangen respectievelijk op 23 januari 1991 en op 13 maart 1991.

Die zaken zijn ingeschreven op de rol respectievelijk onder de nummers 259 en 272.

In de zaak ingeschreven op de rol onder het nummer 259

Bij beschikking van 23 januari 1991 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er ten deze geen reden was tot toepassing van de artikelen 71 en volgende van de voormelde organieke wet.

Van de verwijzingsbeslissing is kennis gegeven conform artikel 77 van de organieke wet bij op 1 februari 1991 ter post aangetekende brieven, op 4, 6 en 7 februari 1991 aan de geadresseerden ter hand gesteld.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is in het Belgisch Staatsblad van 2 februari 1991 bekendgemaakt.

Philippe Hastrais heeft een memorie ingediend bij op 19 maart 1991 ter post aangetekende brief.

In de zaak ingeschreven op de rol onder het nummer 272

Bij beschikking van 13 maart 1991 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er ten deze geen reden was tot toepassing van de artikelen 71 en volgende van de voormelde organieke wet.

Van de verwijzingsbeslissing is kennis gegeven conform artikel 77 van de organieke wet bij op 27 maart 1991 ter post aangetekende brieven, op 29 maart 1991 aan de geadresseerden ter hand gesteld.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is in het Belgisch Staatsblad van 30 maart 1991 bekendgemaakt.

Geen memorie is ingediend.

In de zaken ingeschreven op de rol onder de

nummers 259 en 272

Het Hof heeft de zaken nummers 259 en 272 samengevoegd bij beschikking van 27 maart 1991.

Conform artikel 100 van de organieke wet worden samengevoegde zaken onderzocht door de eerst geadieerde zetel en zijn de verslaggevers diegenen die voor de eerste zaak zijn aangewezen.

Bij beschikkingen van 2 juli 1991 en van 12 december 1991 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen respectievelijk tot 23 januari 1992 en 23 juli 1992 verlengd.

Bij beschikking van 29 januari 1992 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de terechtzitting op 20 februari 1992 vastgesteld.

Van die beschikking is aan de partij Hastrais kennis gegeven, en de advocaten zijn van de datum van de terechtzitting op de hoogte gebracht bij op 13 februari 1992 ter post aangetekende brieven, op 14 februari 1992 aan de geadresseerden ter hand gesteld.

Op die terechtzitting :

- zijn verschenen :
Mr. A. Verriest en Mr. J. Bourtembourg,
advocaten bij de balie te Brussel, voor
Philippe Hastrais, woonplaats kiezende op het
kantoor van de voormelde advocaten,
St. Bernardusstraat 98, 1060 Brussel;
- hebben de rechters D. André en F. Debaedts
verslag uitgebracht;

- zijn de voormelde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd conform de artikelen 62 en volgende van de organieke wet van 6 januari 1989 betreffende het gebruik van de talen voor het Hof.

IV. IN RECHTE

- A.1. Na te hebben vermeld waarom hij voor de politierechtbank is gedaagd herinnert de auteur van de memorie in de zaak 259 aan de draagwijdte die het Arbitragehof volgens hem aan artikel 6 van de Grondwet geeft. Hij is ten deze van oordeel dat hij gediscrimineerd wordt omdat artikel 3 van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie hem niet toestaat de politierechter om toepassing van een maatregel van opschorting te vragen, welke mogelijkheid voorbehouden is aan diegene die voor de correctionele rechtbank zou worden vervolgd.
- A.2. De memorie herinnert aan de redenen waarom de wetgever van 1964 heeft uitgesloten dat de hoven van assisen en de politierechtbanken over genoemde opschorting kunnen beslissen. Wat de hoven van assisen betreft, hielden de argumenten verband met de bijzondere procedure die voor die hoven wordt gevolgd en met de ernst van de misdrijven die zij moeten berechten. Inzake de politierechtbanken heeft de wetgever de procedure van opschorting hoofdzakelijk wegens haar complexiteit uitgesloten van de waaier van mogelijkheden die aan die

gerechten worden geboden. De auteur van de memorie hecht er evenwel aan op te merken dat de wet van 29 juni 1964 de politierechtbanken de bevoegdheid geeft om het uitstel van de tenuitvoerlegging uit te spreken mits het niet van probatiemaatregelen vergezeld gaat. De door de wetgever ten aanzien van de rechtscolleges in het leven geroepen discriminatie lijkt dus onverantwoord.

- A.3. De auteur van de betrokken memorie vervolgt dat de bijzondere moeilijkheid die in casu moet worden opgelost de vraag is tot welke categorie hij behoort.

Indien men er immers van uitgaat dat hij tot de categorie behoort van de personen beticht van overtredingen van het Verkeersreglement, zou kunnen worden geconcludeerd dat er van geen discriminatie sprake is omdat die nooit om opschorting van de uitspraak kunnen vragen.

Indien men daarentegen van de categorie van de justitiabelen in het algemeen uitgaat, kan er kennelijk van een discriminatie en ongelijke behandeling van hen worden gesproken. Allereerst kunnen de justitiabelen die rechtstreeks onder de bevoegdheid van de correctionele rechtbank vallen hoe dan ook om opschorting van de uitspraak vragen, terwijl diegenen die van overtredingen van het Verkeersreglement worden beticht dat niet kunnen. Bovendien kunnen de personen die terzelfdertijd van overtredingen van het Verkeersreglement en van wanbedrijven worden beticht, ingeval de wanbedrijven niet in overtredingen worden omgezet, voor alle tenlasteleggingen tegen hen om opschorting van de uitspraak vragen, terwijl de personen die

uitsluitend van overtredingen van het Verkeersreglement worden beschuldigd dat niet kunnen.

- B.1. Artikel 3 van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie bepaalt : "De opschorting kan, met instemming van de verdachte, door de vonnisgerechten, met uitzondering van de hoven van assisen en de politierechtbanken, worden gelast ten voordele van een verdachte die nog geen veroordeling heeft ondergaan tot een criminele straf of een correctionele hoofdgevangenisstraf van meer dan een maand, indien het feit niet van die aard schijnt te zijn dat het gestraft moet worden met een hoofdstraf van meer dan twee jaar correctionele gevangenisstraf of een zwaardere straf en de tenlastelegging bewezen is verklaard."
- B.2. Uit de bewoordingen van de prejudiciële vragen en het onderwerp van de geschillen voorgelegd aan de feitenrechters blijkt dat aan het Hof de vraag wordt voorgelegd of de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet door artikel 3 van de wet van 29 juni 1964 eventueel geschonden worden in zover het de politierechtbank niet toestaat de opschorting van de uitspraak te gelasten voor overtredingen van het Verkeersreglement met betrekking waartoe, indien zij met tenlasteleggingen zouden worden gecumuleerd die rechtstreeks tot de bevoegdheid van de correctionele rechtbank behoren, wel de opschorting van de uitspraak zou kunnen worden gelast.
- B.3. Alvorens te beoordelen of de aangevochten norm met de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet bestaanbaar is, moet het Hof nagaan of de categorieën van

situaties ten aanzien waarvan een ongelijkheid wordt aangevoerd, kunnen worden vergeleken.

- B.4. Zoals hierboven uiteengezet staat artikel 3 van de wet van 29 juni 1964 een politierechtbank niet toe een maatregel van opschorting te gelasten.

Bij de twee prejudiciële vragen voorgelegd aan het Hof wenst de feitenrechter van het Hof te vernemen of artikel 3 van de wet van 29 juni 1964 bestaanbaar is met de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet, in zoverre "binnen éénzelfde groep justitiabelen, zij die van één of meerdere overtredingen van het verkeersreglement worden beticht, op niet verantwoorde wijze worden gediscrimineerd".

Het Hof merkt op dat de aangevoerde ongelijkheid in werkelijkheid twee verschillende categorieën van situaties betreft die een misdrijf opleveren : enerzijds de categorie van situaties waarin de justitiabele ervan wordt beticht misdrijven te hebben gepleegd die enkel tot de bevoegdheid van de politierechtbank behoren - die, luidens de voormelde wet, geen opschorting kan uitspreken - en, anderzijds, de categorie van de situaties die een misdrijf opleveren, waarin de justitiabele ervan wordt beticht zwaardere misdrijven te hebben gepleegd die tot de bevoegdheid behoren van de correctionele rechtbank en misdrijven die in principe tot de bevoegdheid behoren van de politierechtbank die, als gevolg van de samenhang, dan alleen tot de bevoegdheid van de correctionele rechtbank behoren, die een opschorting van de uitspraak kan gelasten.

Het Hof stelt vast dat het verschil in behandeling

dat uit artikel 3 van de wet van 29 juni 1964 voortvloeit dus niet eenzelfde categorie van justitiabelen betreft. Het vloeit voort uit twee categorieën van onderscheiden situaties die een misdrijf opleveren, die niet kunnen worden vergeleken.

- B.5. Indien de aan het Hof gestelde vragen aldus opgevat zouden moeten worden dat zij betrekking hebben op de pertinentie van de redenen waarom de wetgever de politierechtbank niet heeft gemachtigd tot het gelasten van de opschorting van de uitspraak, zou het Hof moeten vaststellen dat het zijn opdracht niet is na te gaan of het opportuun zou zijn dat, in het algemeen, de politierechtbanken over de bevoegdheid beschikken de uitspraak van een veroordeling op te schorten.

OM DIE REDENEN,

HET HOF

zegt voor recht :

Artikel 3 van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie schendt artikel 6 van de Grondwet niet, in zoverre het de politierechtbank niet toestaat de opschorting van de uitspraak te gelasten ten aanzien van de dader van één of meer overtredingen van het Verkeersreglement terwijl bij dezelfde overtredingen gecumuleerd met tenlasteleggingen die rechtstreeks tot de bevoegdheid van de correctionele rechtbank behoren, die persoon wel om een dergelijke opschorting zou kunnen vragen.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, conform artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 2 april 1992.

De griffier,

De voorzitter,

H. Van der Zwalmen

I. Pétry